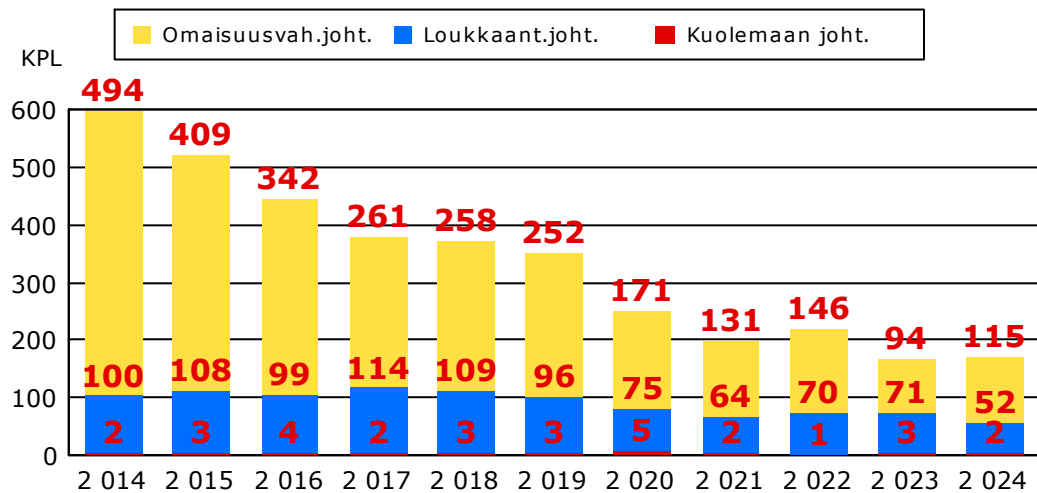

1 ONNETTOMUUSMÄÄRÄT JA NIIDEN KEHITYS

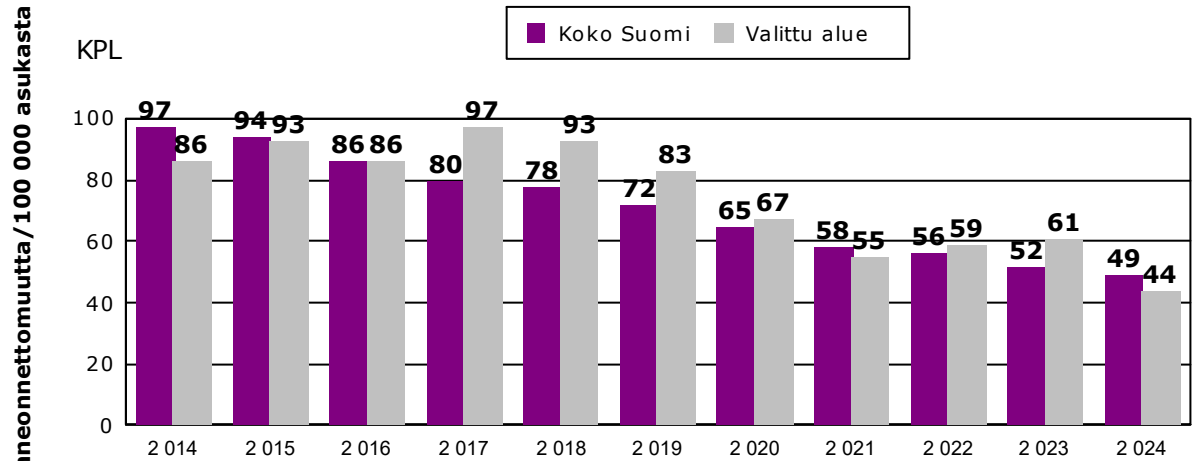
Vuosina 2014 - 2024 tapahtui 3661 poliisin raportoimaa tieliikenneonnettomuutta (keskimäärin 333 onnettomuutta vuodessa). Onnettomuuksista 30 (3 kpl/v) johti kuolemaan ja 958 (87 kpl/v) loukkaantumiseen. Onnettomuuksissa kuoli 32(alle 5 hlö/v) ja loukkaantui 1192 (108 hlö/v) henkilöä.

Suhteutettuna asukaslukuun vuosina 2014 - 2024 tapahtui keskimäärin 75 henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta/100 000 asukasta (119 862 asukasta). Manner-Suomessa tapahtui samana aikana keskimäärin 71 henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta/100 000 asukasta (5 507 236 asukasta).

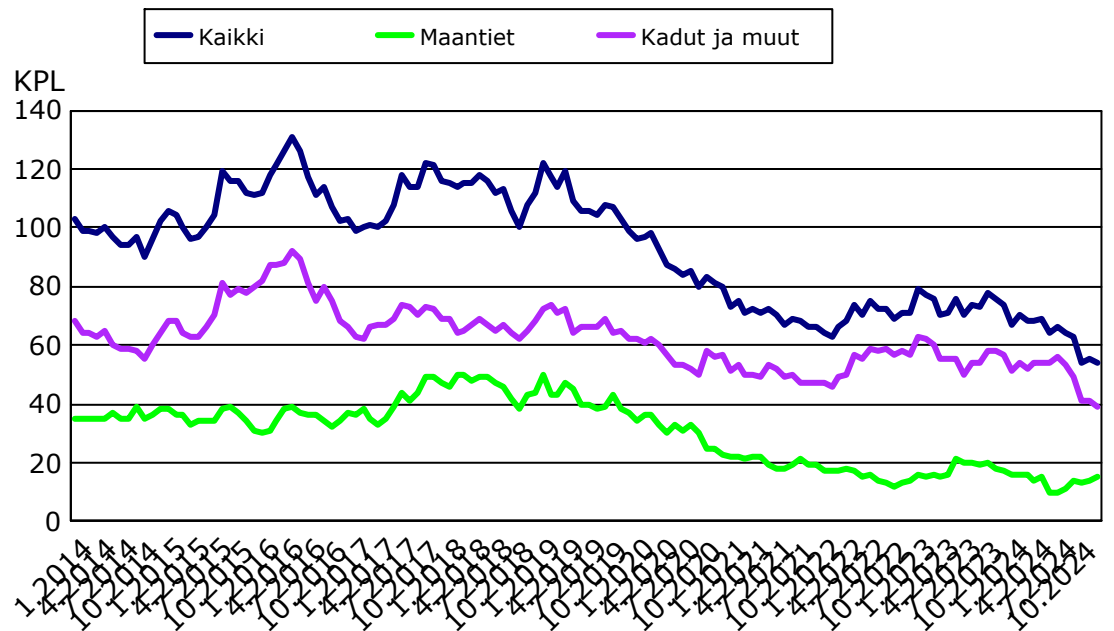
Vuosien 2014 - 2024 liikenneonnettomuuksissa 34 % (keskimäärin 113 kpl/v) tapahtui maanteillä ja 61 % (204 kpl vuodessa) katuverkolla. Yksityisteillä ja muilla liikennealueilla tapahtui 5 % (16 kpl/v) kaikista onnettomuuksista.

Kuva 1.1 Onnettomuuksien kokonaismäärän kehitys vakavuuden mukaan

Kuva 1.2 Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrän (heva-onnettomuutta/100 000 asukasta) kehitys verrattuna koko Suomen onnettomuusmäärien kehitykseen

Kuva 1.3 Edellisen 12 kk:n aikana tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet

2 ONNETTOMUUKSIEN UHRIT TAAJAMISSA JA TAAJAMIEN ULKOPUOLELLA

Vuosina 2014 - 2024 tapahtuneissa 3661 liikenneonnettomuudessa oli yhteensä 1224 uhria.

Taajama-alueen ulkopuolella tapahtui yhteensä 984 liikenneonnettomuutta, joissa oli yhteensä 320 liikenneonnettomuuden uhria.

Taajamissa tapahtui 73 % onnettomuuksista.

3 ONNETTOMUUSLUOKAT

Yleisin onnettomuusluokka vuosina 2014 - 2024 tapahtuneissa liikenneonnettomuuksissa oli yksittäisonnettomuus, joita oli 20 % (keskimäärin 66 kpl vuodessa) kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisimmät onnettomuusluokat olivat peräänajo-onnettomuus (15 %, 49 kpl/v) ja risteämisonnettomuus (12 %, 41 kpl/v).

Eläinonnettomuuksia oli 4 % (12 kpl/v) kaikista onnettomuuksista ja niistä keskimäärin 1 kpl/v johti henkilövahinkoihin.

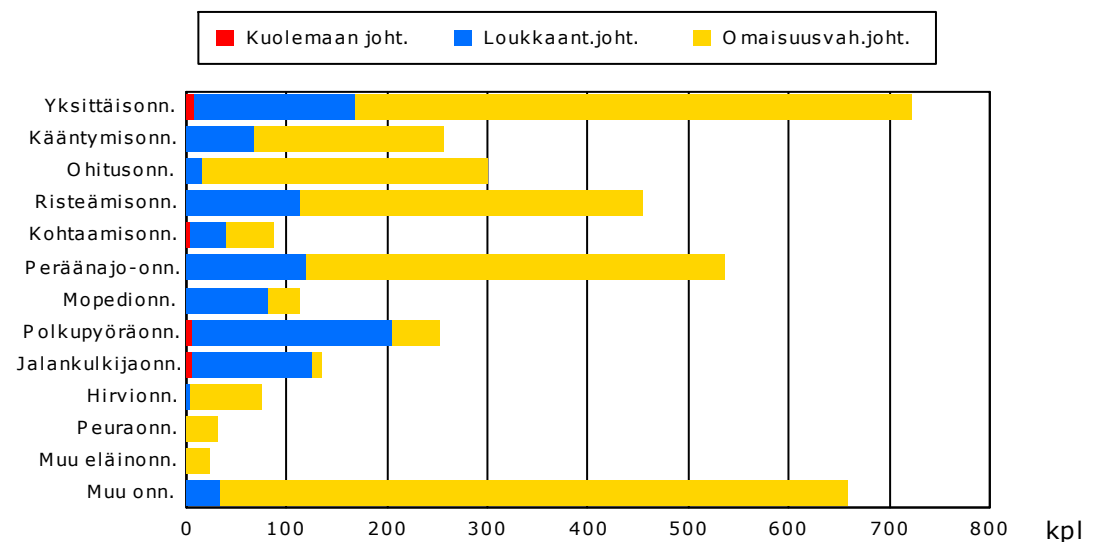
Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 41 % (37 kpl/v) oli jalankulku-, polkupyörä- tai mopo- onnettomuuksia. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 13 % (11 kpl/v), polkupyöräonnettomuuksia 21 % (19 kpl/v) ja mopo-onnettomuuksia 8 % (7 kpl/v). Jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuuksissa oli osallisena mopo keskimäärin vuodessa 1 kerran.

Taajama-alueen henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien onnettomuusluokat ovat seuraavat:

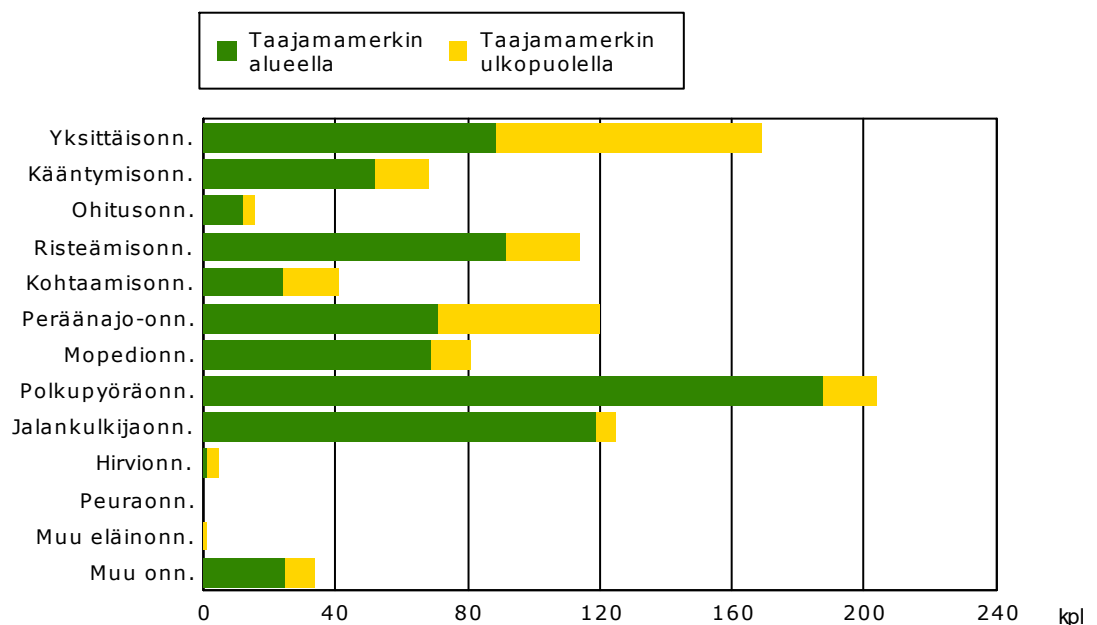
- 25% polkupyöräonnettomuus (keskimäärin 17 kpl vuodessa),
- 16 % jalankulkijaonnettomuus (keskimäärin 11 kpl/v),
- 12 % risteämisonnettomuus (keskimäärin 8 kpl/v) ,
- 12 % yksittäisonnettomuus.

Taajama-alueen ulkopuolella tapahtuneiden heva-onnettomuuksien onnettomuusluokat ovat seuraavat:

- 34 % yksittäisonnettomuus,
- 21 % peräänajo-onnettomuus,
- 9 % risteämisonnettomuus,
- 7 % kohtaamisonnettomuus,
- 7 % kääntymisonnettomuus.

Kuva 3.1 Onnettomuusluokat kaikissa onnettomuuksissa

Kuva 3.2 Henkilövahinko-onnettomuudet taajamassa ja taajama-alueen ulkopuolella eri onnettomuusluokissa

4 ONNETTOMUUKSISSA MUKANA OLLEIDEN IKÄJAKAUMA OSALLISEN KULKUMUODON MUKAAN

Vuosina 2014 - 2024 onnettomuuksissa oli yhteensä 1224 uhria.
Erityisesti henkilövahinkoja tapahtui 16-, 15- ja 18- vuotiaille.

5 ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET

Onnettomuudet aiheuttavat inhimillisten kärsimysten lisäksi taloudellisia menetyksiä. Suomessa käytössä olevan onnettomuuskustannusmallin mukaan liikenneonnettomuuksien yksikkökustannukset ovat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 308 800 euroa ja omaisuusvahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 2 200 euroa (Tieliikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen, Trafi 2016). Kuntien maksettavaksi onnettomuuskustannuksista kohdistuu noin 15-20 % mm. pelastus-, terveys- ja sosiaalitoimen menoina aikaisempien tutkimusten mukaan (mm. Valmixa 2006).

Tarkasteltavalla alueella (KUNTA LAHTI) tapahtuneiden onnettomuuksien keskimääräiset vuotuiset onnettomuuskustannukset olivat vuosina 2014 - 2024 noin 28,2 milj.euroa, josta kunnalle kohdistuvien kustannusten osuus on noin 5,6 milj.euroa.

LIITE 1. Tietolähteet, käsitteet ja määritelmät**Tietolähteet**

Tilastokeskus saa poliisiasiain tietojärjestelmään (PATJA) tallennetut tieliikenneonnettomuustiedot poliisilta. Tiedot siirretään poliisilaitoksilta keskitettyyn rekisteriin, josta uudet tiedot muokataan ja siirretään Tilastokeskuksen tietokoneelle kolme kertaa kuukaudessa. Jokaisen kuukauden aineistoa päivitetään vielä kolme kuukautta sen päättymisen jälkeen.

Tilastoitavan kuukauden tiedot ovat seuraavan kuukauden alussa Tilastokeskuksen käytettävissä. Tilastokeskus tarkastaa tiedot, tekee poliisilaitoksiin lisäkyselyitä ja täydentää tietoja tarvittaessa muiden rekisterien tiedoilla. Tarkistetun aineiston pohjalta Tilastokeskus laatii tiedotteen ja taulukkopaketin. Tiedote on luettavissa esimerkiksi Tilastokeskuksen internet-palvelussa.

Tilastokeskus täydentää vuosiaineistoa kuolemansyytilaston tiedoilla kuolleista. Vuosiaineistoa täydennetään lisäksi tilastoitavaa vuotta seuraavan vuoden keväällä Liikenneviraston tiedoilla tapahtumapaikasta ja henkilövahingoista sekä liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tiedoilla kuolemaan johtaneista rattijuopumusonnettomuuksista. Lisäksi tieliikenneonnettomuusaineistoa täydennetään vuosittain Liikenteen turvallisuusviraston ajokortti- ja moottoriajoneuvotiedoilla.

Peittävyys

Tilaston peittävyys kuolemaan johtaneitten onnettomuuksien osalta on sataprosenttinen. Ilmoittamista kontrolloidaan kuolinsyytodistusten avulla. Peittävyydestä ja vakavuudesta johtuen liikennekuolemien kehityssuunta kuvaa onnettomuuksia varmemmin tieliikenneturvallisuuden kehitystä.

Peittävyys on henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osalta noin 30-prosenttinen. Eri onnettomuustyyppien tietoontulossa on eroja. Huonoin peittävyys on yksittäisonnettomuuksissa loukkaantuneista polkupyöräilijöistä. Puutteellisuudet johtuvat lähinnä siitä, etteivät onnettomuudet tule poliisin tietoon. Syy siihen, ettei onnettomuuksia ilmoiteta poliisille, on valtaosassa onnettomuuksia vahinkojen pienuus ja korvauksesta sopiminen. Puuttuvista loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista valtaosa on lieviä loukkaantumisia, sillä tieliikennelaki velvoittaa ilmoittamaan onnettomuudesta poliisille vain, jos joku on loukkaantunut vakavasti.

Tietoja voidaan pitää varsin luetettavina. Puutteellisuudet aineistossa ovat lähinnä sellaisessa tiedoissa, joita ei pystytä jälkeenpäin tarkistamaan. Itsemurhia ja epäiltyjä itsemurhia ei poisteta tilastoista.

ILIITU-palvelun onnettomuustietojen päivityssykli

ILIITU-palvelun analyysit perustuvat poliisin tietoon tulleeisiin tieliikenneonnettomuuksiin vuosina 2014 - 2024. Analyysissa käytettävät tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen ja Väyläviraston palveluissa ennakkotietoina onnettomuustapahtumasta seuraavan vuoden

helmikuussa.

Tilastokeskus päivittää edeltävän vuoden onnettomuustietoja koko seuraavan vuoden ajan. Tilastokeskus lukitsee onnettomuustiedot päivityksiltä tapahtumavuodesta laskien kahden vuoden kuluttua helmikuussa.

ILIITU:n onnettomuustiedot haetaan Väyläviraston palvelusta ja tallennetaan palveluun vuosittain heti niiden ennakkojulkaisun jälkeen helmikuussa ja tiedot päivitetään kesä- heinäkuussa. Lopullinen tarkistus tehdään seuraavan vuoden helmikuussa, Tilastokeskuksessa tehtyjen päivitysten ja lopullisten tilastojen valmistumisen jälkeen.

ILIITU-palvelussa olevat onnettomuustiedot täsmäävät Tilastokeskuksen tilastoihin päivityshetkellä (helmikuu, kesäkuu) ja tilastojen sulkemisen jälkeen. Päivityssyörien välillä kyseisen vuoden tilastoissa voivat olla pieniä eroja.

Tietoja käytetään liikenneturvallisuustilanteen seurantaan sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Määritelmät

Tieliikenneonnettomuus on kuolemaan, loukkaantumiseen tai omaisuusvahinkoon johtanut kulkuneuvon liikkumisesta aiheutunut liikennetapahtuma, joka on sattunut liikennelain mukaan yleiselle liikenteelle tarkoitetulla alueella. Esimerkiksi polkupyörällä kaatuminen katsotaan tieliikenneonnettomuudeksi, mutta jalankulkijan kaatamista ei.

Liikenneonnettomuudessa kuollut on henkilö, joka on kuollut onnettomuuden seurauksena 30 vuorokauden kuluessa onnettomuudesta.

Liikenneonnettomuudessa loukkaantunut on henkilö, joka on saanut onnettomuudessa vammoja, jotka vaativat hoitoa sairaalassa, hoitoa kotona (sairauslomaa) tai operatiivista hoitoa kuten tikkejä.

Liikenneonnettomuuteen osallisiksi henkilöiksi katsotaan onnettomuuteen osallistuneet kulkuneuvojen kuljettajat ja jalankulkijat sekä kuolleet ja loukkaantuneet matkustajat. Eläin on eläinonnettomuuden osallinen.

Jalankulkijaonnettomuus on onnettomuus, jossa toisena osallisena on jalankulkija.

Polkupyöräonnettomuus on onnettomuus, jossa ainakin yhtenä osallisena on polkupyörä, mutta ei jalankulkijaa.

Moottoripyörä-, linja-auto- tai raitiovaunuonnettomuuksissa osallisena on ainakin yksi kyseinen osallinen, mutta siinä saattaa olla mukana myös esimerkiksi jalankulkija tai auto.

Yksittäisonnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena vain yksi moottoriajoneuvo.

Ohitusonnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, joista yksi oli ohittamassa.

Kääntymisonnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, joista ainakin yksi oli kääntymässä. Ei sisällä ohitus- eikä risteämisonnettomuuksia.

Kohtaamisonnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, jotka ovat tulossa vastakkaisista suunnista. Ei sisällä kääntymis-, ohitus- eikä risteämisonnettomuuksia.

Peräänajo-onnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, jotka törmäävät toisiinsa kulkiessaan peräkkäin samaan suuntaan. Ei sisällä ohitus- eikä kääntymisonnettomuuksia.

Eläinonnettomuus on moottoriajoneuvon ja eläimen välinen onnettomuus.

Peuraonnettomuus on moottoriajoneuvon ja peuran, metsäkauriin tai valkohäntäpeuran välinen onnettomuus.

Hirvieläinonnettomuus on moottoriajoneuvon ja hirven välinen onnettomuus.

Onnettomuuskustannukset kuvaavat tieliikenneonnettomuuksien taloudellisia seuraamuksia. Niihin lukeutuvat aineelliset vahingot, taloudelliset menetykset ja uhrien aineettoman hyvinvoinnin menetykset. Onnettomuuskustannukset muodostuvat seuraavista tekijöistä:

- hallinnolliset kulut (tienpitäjä, pelastuslaitos, poliisi ja oikeuslaitos)
- ajoneuvovahingot
- sairaanhoidokulut (vakuutusjärjestelmän ulkopuolelle jäävät kulut)
- tuotannolliset menetykset (yksilön osuus bruttokansantuotteen muodostuksessa; ilman oman kulutuksen osuutta)
- inhimillisen hyvinvoinnin menetys (elämän menetys tai sen laadun pysyvä tai tilapäinen menetys).